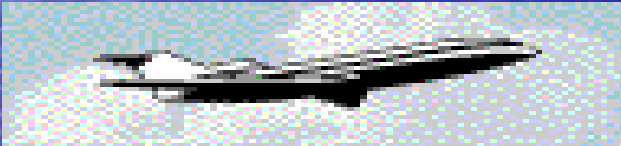

Sağlık Kurumlarında

Bilgi ve Belge Yönetimi : Modül 2

110 dk $\pm$ 5 dk.

Buradan bir kova su gibi
görünüyor,
Ama bir karıncanın bakış
açısından, engin bir okyanus;
Bir filin bakış açısından, sadece
soğuk bir içecek;
Bir balığın bakış açısından ise,
elbette onun yurdu.

*Hayalet Çiçe**

** Phantom Toll Booth: Ünlü bir çocuk kitabı.*

Dersin Amacı

“Hızlı değişimlerin yaşandığı, disiplinlerarası ve üstü etkileşimin ve yeni bilgi teknolojilerinin etkisi altında bulunan **Sağlık Kurumları Yönetimi** alanında bilgi yönetiminin temelleri üzerine açık bir anlayış geliştirmektir”

Metot ve Teknik

- Betimleme yöntemi,
- Dokümanter analiz yöntemi ve
- Belgeler/yayınlar yolu ile bilgi toplama tekniği.

Literatür

- Yerli (Türkiye Bibliyografyası, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini, Türk Kütüphaneciliği Dergisi, Bilgi Dünyası Dergisi)
- Yabancı (Ebsco, FirstSearch, ProQuest, Science Direct, Cochrane Library, Medline, Ovid, çevrimiçi veri tabanları)

Ders İçeriği

• Temel Kavramlar

- Bilgi Kavramları
- Bilgi Teknolojisi
- Eğitim-Öğretim
- Öğrenme /Bilgiyi İşleme
- Yaşam Boyu Öğrenme
- Bilgi Okuryazarlığı
- Bilgi Teknolojisi Okuryazarlığı

• Sağlık Kurumları Yönetiminde Yaşam Boyu Öğrenme

• Sağlık Kurumları Yönetiminde Bilgi Okuryazarlığı Standartları

• Sağlık Kurumları Yönetimi Bilimi ve Uygulama Alanında Bilgi Yönetimi:

- Bilgiye Erişim
- Bilgiyi Analiz Etme ve Değerlendirme
- Bilgiyi kullanma, paylaşma ve sunma

• Mesleki ve Yönetisel Becerileri Geliştirme

• Sağlık Kurumları Yönetiminde Bilginin Yönetimi Üzerine Yasal ve Etik Meseleler:

- Telif Hakkı (Copyright) ve Yasal Konular
- Etik konular

• Sağlık Kurumları Yönetiminde Bilgi Yönetimi için Kariyer Geliştirme

Kavramlar – Bilgi

“Enformasyon ve üst bilginin yapı taşlarını oluşturan” (Rubin, 2000:40)

“Bilgi işleme sürecinin temel hammaddesi olarak ve çeşitli sembol, harf, rakam ve işaretlerle temsil edilen, ham, işlenmemiş gerçekler ya da izlenimler” (Ögüt, 2001:11)

“Özümlenmemiş ve yorumlanmamış gözlemler, işlenmemiş gerçekler” (Barutçugil, 2002:57)

“Kurumsal amaçlara bağlı olarak işlemlerin yapılandırılmamış biçimde kaydedilmesi” (Barutçugil, 2002:57)

“İşlenmemiş bilgi” (Kurtaran ve Çubukçu, 1991:177)

...

- ✓ Ham, işlenmemiş, düzenlenmemiş, ilişkilendirilmemiş, hemen anlam verilemeyen sembol, harf, rakam, işaret ve izlenimlerdir.
- ✓ Enformasyonun hammaddesidir.

VERİ ≠ BİLGİ

Kavramlar – Bilgi

“Belli bir amaca hizmet etmek amacıyla kaydedilen, sınıflandırılan, düzenlenen, aktarılan ve yorumlanan anlamlı veri veya veri topluluğu... verinin işlenmiş hali” (Yalçiner ve Şahin, 1993:86)

“Verilerin bilgi işlem yardımıyla faydalı ve anlamlı bir biçime sokulmuş sonuçları” (Kurtaran, 1991:28)

“Düzenlenmiş veri” (Barutçugil, 2002:57)

“Anlaşılabilir bir biçimde iletilebilen veri topluluğu ki bu kağıt üzerine yazılmış veya basılmış, elektronik veritabanlarına depolanmış veya internet’te toplanmış herhangi bir formattaki içerikten, bir kurumdaki personelin kişisel bilgisine kadar değişik biçimlerde olabilir” (Prytherch, 2000:370)

“Bilgi teknolojisi ile işlenmiş veriler topluluğu”

....

- ✓ İşlenmiş, düzenlenmiş, ilişkilendirilmiş, anlam katılmış, alıcısında fark yaratan veridir.
- ✓ Enformasyonda potansiyel bilgi gizlidir.

ENFORMASYON $\neq$ BİLGİ

Kavramlar – Bilgi

Yorumlanmış veri (Machlup, 1980: 8)

“Enformasyon parçaları arasında kurulan yararlı ilişki”
(Barutçugil, 2002: 58)

“...spesifik konulara ilişkin olgu ve kuralların ortaya çıkarılması ile ya da belirli bir amaca yönelik olarak bilgilerin çeşitli analiz, sınıflama ve gruplanma işlemlerinden geçirilerek ileri zaman dilimleri için kullanıma hazır hale getirilmesi ile oluşan ve yorumlama ile elde edilen...” (Öğüt, 2001: 12)

Deneyim ışığında, anlaşılan, değerlendirilen ve bilinen entelektüel anlayışın kapsamına alınan enformasyon (Reitz, 2002)

Yeni deneyimler ve enformasyonun değerlendirilmesi ve bir araya getirilmesi için gerekli koşulları ve çerçeveyi sağlayan ; bir düzen içerisindeki deneyimlerin, değerlerin, yapısal enformasyonun, uzmanlık görüşünün ve bir temele dayalı sezgilerin esnek bir bileşimi.

Bilenlerin zihninde yaratılır ve uygulanır. Kuruluşlarda çoğunlukla yalnızca belgelerde veya depolarda değil, iş programlarında, süreçlerde, uygulamalarda ve normlarda yer alır (Davenport ve Prusak, 1988: 5)

Eyleme temel oluşturan enformasyon: Doğru yerde, doğru zamanda, doğru şartlarda, doğru yolla edinilebilen; herkesin her an verilen kararlarını dayandırdığı ilgili enformasyon

Üst bilgi akılcı karar verme, tahmin, tasarım, planlama, tanı koyma, analiz, değerlendirme ve sezgisel yargının anahtar kaynağı (Tivana, 2000: 57)

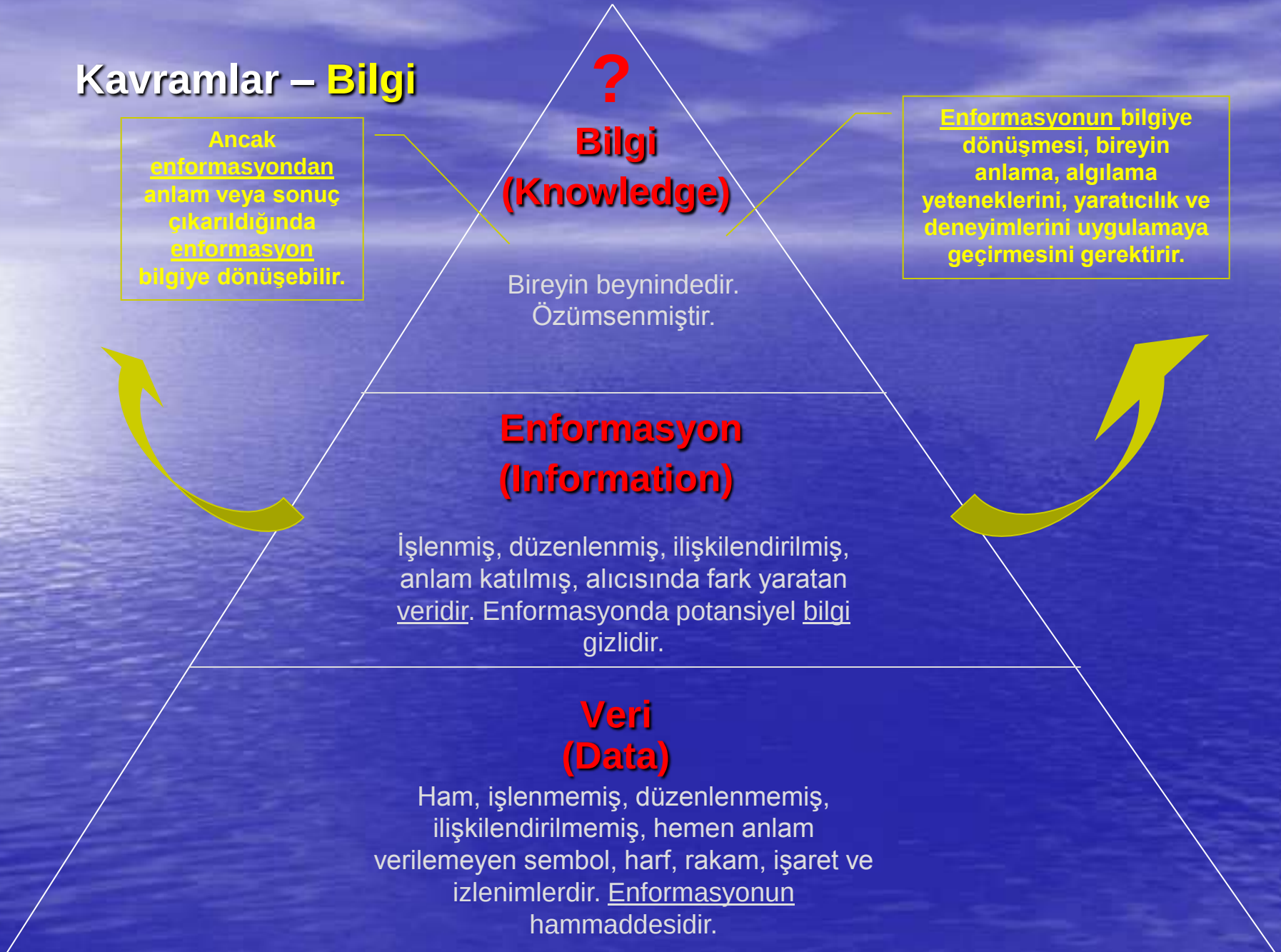
- ✓ Bireysel ve müşterek akılda oluşturulur ve paylaşılır.
- ✓ Veri tabanlarında oluşmaz.
- ✓ Zaman içerisinde deneyim, başarı, başarısızlıklar ve öğrenme ile gelişir. (Tivana, 2000: 57)

BİLGİ = ÜST BİLGİ

- ✓ Enformasyon ve veriyi işe yarar faaliyete dönüştürme yeteneği. (Applehans ve öte., 1999:18)

Kavramlar – **Bilgi**

Kavramlar – **Bilgi Teknolojisi**

Kavramsal açıdan, bilginin bulunması, elde edilmesi, işlenmesi, örgütlenmesi, depolanması ve yayımında mühendislik ve diğer tüm tekniklerin kullanıldığı teknolojiler ve bunlarla ilişkili yapılanmalar.

*Uzay mekiğinin süper bilgisayarlarından, basit otomatlara belirtilen amaca uygun olarak kullanılan bilgisayarlar, iletişim cihazları, büro ve işyeri araçları, ölçü ve kontrol araçları, robotlar, bilgisayar kontrollü makineler, basın ve basılmış yayınlar, yazılım geliştirme, öğretim hizmetleri, **sağlık hizmetlerinde kullanılan tüm bilgi işleyen araç-gereç ve cihazlar**, danışmanlık ve araştırma geliştirme faaliyetleri.... Bilgi ürünü olan mal ve hizmetler arasında sayılabilir.*

Kavramlar – Eğitim-Öğretim

- **Eğitim** insanı hayatı yaşamaya hazırlar
- **Öğretim** insana bilgi/beceri kazandırır
(insanı meslek sahibi yapar) mı ?

Eğitim mi ?

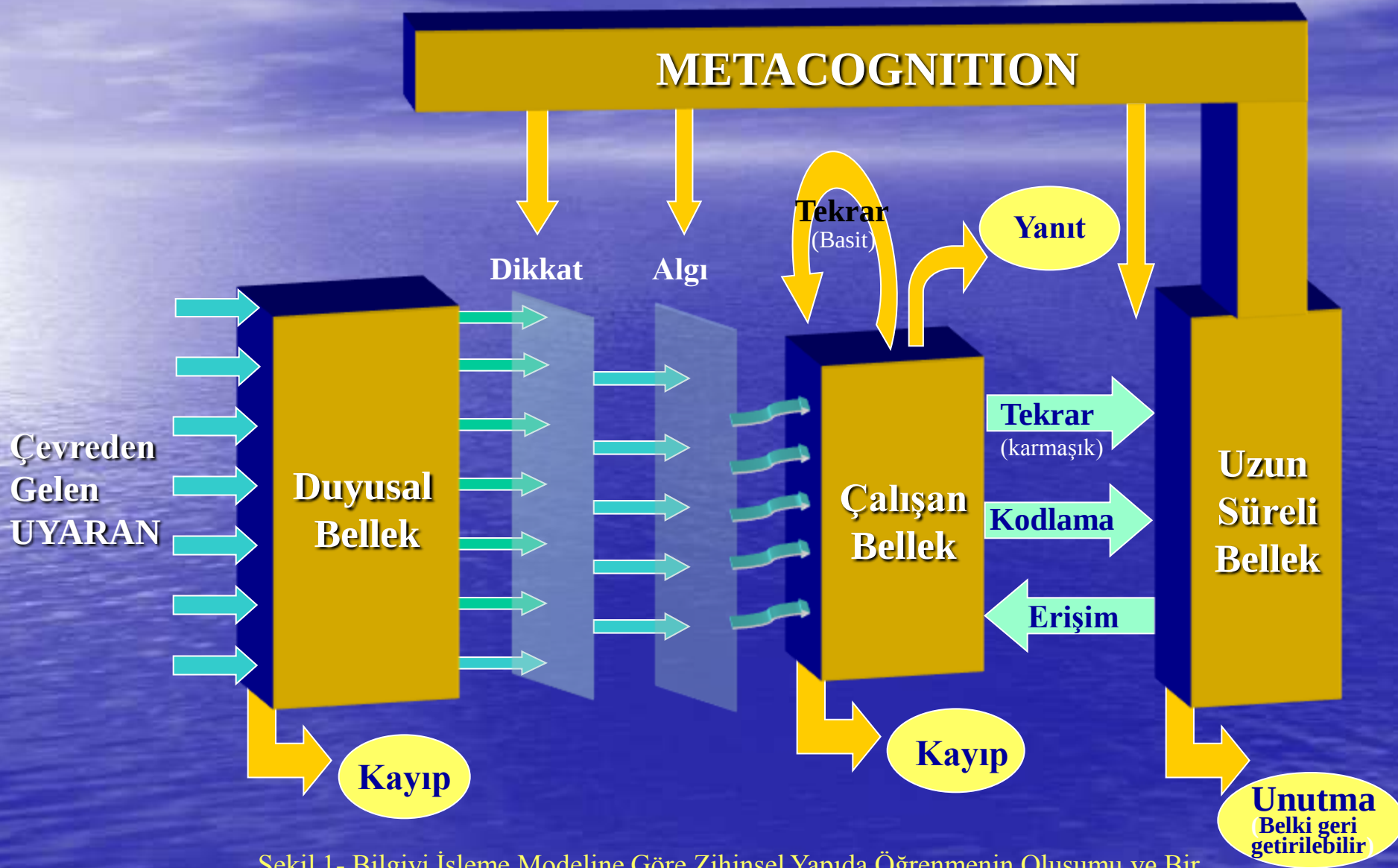
Öğretim mi ?

Her ikisi de mi ?

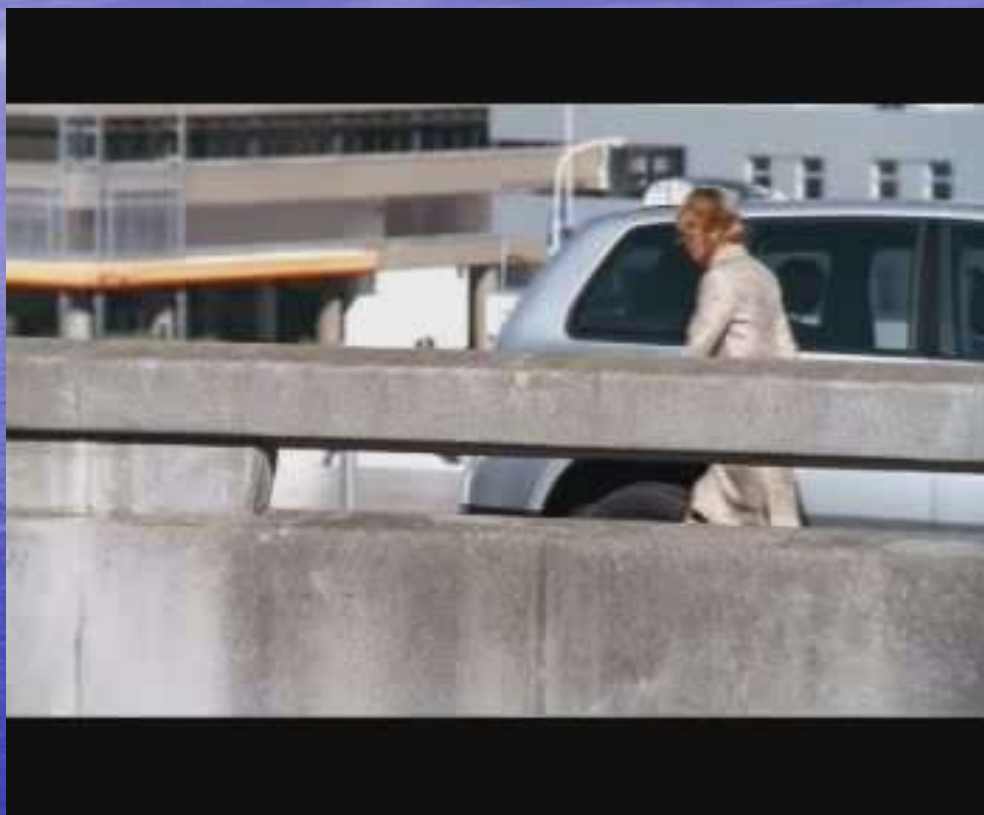
Kavramlar – Öğrenme

- Bilgi ve fikir kazanma, zihinsel egzersiz, davranış geliştirme, güdülerin harekete geçirilmesi, alışkanlık kazanma, davranışların yeniden organizasyonu ve nöro-fizyolojik bir süreç olarak kabul edilen;
- Birey ile çevresi arasındaki etkileşim sonucu meydana gelen kalıcı izlenimli yaşantı ürünlerinin bireyde oluşturduğu davranış değişimi.
- ‘Bilgiyi İşleme Modeli’nin ve Bilgiyi İşleyen Organizasyon olarak **Bilgi Örgütleri**’nin dayandığı önemli bir kavram olan ‘**öğrenme**’, bu ders kapsamında, bilgiyi işleme fonksiyonunu sağlayan bir dizi işlemler bütünü olarak tanımlanabilir.

Kavramlar – Öğrenme / Bilgiyi İşleme

Şekil 1- Bilgiyi İşleme Modeline Göre Zihinsel Yapıda Öğrenmenin Oluşumu ve Bir Bilgiyi İşleme Organizasyonu olan Bilgi Yönetimi Sistemi –Bilgi Merkezleri) İlişkisi

Kavramlar – Yaşam Boyu Öğrenme

- 🌐 “Çeşitli öğrenme biçimleri ve bilgi edinme kanallarını kullanarak formal veya informal sürekli bir öğrenme tutumu içerisinde olmak”
- 🌐 Küresel yapıda tek başına irdelendiğinde oldukça geniş bir perspektif içerisinde ele alınması gereken ve çok farklı boyutları olan bir kavram.

Kavramlar – Yaşam Boyu Öğrenme

Konusu insan sağlığı olan
sağlık hizmetleri alanında da önemli.

Kavramlar – **Bilgi Okur-yazarlığı**

- Bilgiye ihtiyaç duyulduğunda farkında olma ve onun bulunduğu yeri saptama, değerlendirme ve ihtiyaç duyulan bilgiyi etkili olarak kullanma yeteneği.
- Bilgi çok çeşitli kaynaklardan elde edilebilir:
 - Kütüphaneler
 - Diğer Belge-Bilgi merkezleri,
 - Kamu Kuruluşları,
 - Özel Kuruluşlar
 - Medya, Internet vd.

Kavramlar – **Bilgi Okuryazarlığı**

- Bilginin
 - Gerçekliği,
 - Güvenilirliği,
 - Geçerliliği ve
- Bilgiyi
 - Anlama ve
 - Değerlendirme gibi konularda ciddi sorunlar.
- Sorunlarla baş edebilmek için **yaşam boyu öğrenme bilincine ve bilgiyi etkin bir biçimde elde etme ve kullanma için gerekli yeteneklere sahip olmak** gerekli.

Kavramlar – **Bilgi Okuryazarlığı**

- Yaşam boyu öğrenmenin temelidir.
- Tüm disiplinlere, tüm öğrenme çevrelerine ve eğitimin tüm seviyelerine açıktır.
- Öğrencilerin:
 - Kendi öğrenmeleri üzerinde daha geniş bir kontrolü üstlenebilmeleri,
 - Araştırmacı ve
 - Kendini daha fazla yönlendirebilen kişiler olabilmeleri konusunda çok anlamlı bir role sahiptir.

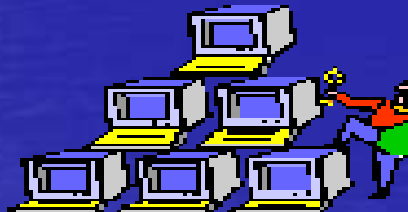
Kavramlar – **Bilgi Teknolojisi Okuryazarlığı**

- Bilgi teknolojilerini derinden anlama, kavrama ve kalifiye kullanımını içerir.
- Bilgisayar yazılımı ve bilgisayar donanımını kullanmak demek olan **bilgisayar okur-yazarlığını** da içine alır.

öğrencilerin iyi birer bilgi okur-yazarı ve bilgi teknolojisi okur-yazarı olmaları onların gerek eğitim ve gerekse meslek yaşamlarında başarı için bir kapı açıcudur.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Öğrenme

Sağlık hizmetleri;

- 💡 Sofistike ve multidisipliner bir alan.
- 💡 İyi olma haliyle ilgili tüm hizmetler.
- 💡 Sağlığın yeni tanımıyla: Biyopsikososyal tıp hizmetleri.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Öğrenme

- 👁️ Sağlık Kurumları Yönetimi profesyonelleri hizmetlerini ağırlıklı olarak birer sosyo-ekonomik organizasyon olan hastanelerde ve kliniklerde sürdürürler.
- 👁️ Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre hastaneler:
“Müşahade, teşhis, tedavi ve rehabilitasyon olmak üzere gruplandırılabilen sağlık hizmetleri veren, hastaların uzun veya kısa süreli tedavi gördükleri yataklı kuruluşlar”dır.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Öğrenme

Hastanelerin başlıca görevleri:

- **Hasta Bakımı**
 - Tıbbi Bakım: Muayene, tanı ve Tedavi hizmetlerini kapsar.
 - Hastane Bakımı: Hemşirelik Hizmetleri, hastanelerin genel ve özel tüm hizmetlerini kapsar.
- **Eğitim**
 - Öğrencilerin eğitimi,
 - Tıbbi personelin eğitimi,
 - Beslenme uzmanlarının eğitimi,
 - Hemşirelerin eğitimi,
 - Diğer personelin eğitimi,
- **Araştırma**
 - Tıbbi araştırmalar yapmak hastanelerin görevleri arasındadır.
- **Koruyucu Hekimlik**
 - Toplumun sağlık seviyesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Öğrenme

Hastaneler hizmet organizasyonlarıdır ve birçok görevin bir arada yürütüldüğü karmaşık bir yapıya sahiptir ve temel aktörleri tüm sağlık personelidir.

- ☞ Sağlık personeli eğitimi süresince edinmiş oldukları bilgi ve becerilerini ana materyalleri olan insan üzerinde uygulamaya başlayacaklardır.
- ☞ Bu süreçte çok sayıdaki sağlık sorunları türleri, geliştirilen yeni tedavi yöntemleri, çeşitli hasta tipleri, teknoloji gibi unsurlarla boğuşmak ve bunlara uyum sağlamak zorunda kalacaklardır.
- ☞ Birlikte hizmet verdikleri diğer sağlık personeli ile ortak bir amaç etrafında buluşmayı ve eş güdümlü olarak birlikte hareket etmeyi de başarmak zorundadırlar.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Sağlık Kurumları Yönetimi'nin daha fazla tanınması ve Sağlık Kurumları Yönetimi profesyonellerinin görev ve sorumluluklarını daha etkin yerine getirebilmeleri özellikle yükseköğretim düzeyinde kazandıkları ve yetiştiriliş biçimleriyle yakından ilişkilidir.

Bu eğitim döneminde ve sonrasında sürekli bir öğrenme etkinliğini ifade eden yaşam boyu öğrenme ve onun dayandığı temel olan enformasyon okur-yazarlığının yaşamsal önemi bulunmaktadır.

Bu durum ise bizi, Sağlık Yönetimi öğrencilerimizin ve mezunlarımızın bilgi okur-yazarı olmalarına ve bunun için de bilgi okur-yazarlığı standartlarına odaklamakta.

Yaşamak için...

Yaşam Boyu Öğrenmek
şart...

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Literatürde, bilgi okur-yazarlığı ile ilgili evrensel bir tanımın eksikliğine ve terimin kayganlığına hayıflanılmakla birlikte

ALA tarafından,

- **Bilgiye ihtiyaç olduğunda farkında olma ve**
- **Onun bulunduğu yeri saptama,**
- **Değerlendirme ve**
- **İhtiyaç duyulan bilgiyi etkili olarak kullanma yeteneği**

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

ALA'nın bu tanımından yola çıkılarak **Association of College and Research Libraries- ACRL** tarafından:

- Bilgiye ihtiyaç olduğunda farkında olma ve
 - Onun bulunduğu yeri saptama,
 - Değerlendirme ve
 - İhtiyaç duyulan bilgiyi etkili olarak kullanma yeteneğine
- sahip olmada bireylerin gereksinim duyduğu yetenekler topluluğu**

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Bilgi okur-yazarlığı, hızlı teknolojik değişimin ve çabuk çoğalan bilginin çağdaş çevresi içinde gittikçe önemli olmaktadır.

Bu çevrenin karmaşıklığının artmasından dolayı, bireyler, -akademik çalışmalarında, işyerinde, kişisel yaşamlarında vd.- çeşitli ve bol bilgi seçenekleriyle karşılaşmıştır.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Bilgi, kütüphanelerden, kamu kaynaklarından, özel kâr kuruluşlarından, medya ve internet'den vd. elde edilebilir.

Ancak, gittikçe çoğalan bir düzeyde bilgi, bireylere gerçekliği, geçerliliği ve güvenilirliği ile ilgili artan kuşkuyla ve filtrelenmemiş formlarda ve alışık olunmayan ortamlarda gelmekte,

Bilgiyi anlama ve değerlendirmede, bireyler için yeni meydan okumaları da ortaya çıkarmakta.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Sırf bilginin çokluğu, onu etkili olarak kullanmada gerekli yetenekler topluluğu olmadan, kendi kendine daha bilgili insanları yaratmayacaktır.

Bilginin **hızla genişleyen ve büyüyen niceliği** ve **şüpheli niteliği**, toplum için büyük meydan okumaları yaratmaktadır.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Bilgi okur-yazarlığı, yaşam boyu öğrenme için temel oluşturur.

Tüm disiplinlere, tüm öğrenme çevrelerine ve eğitimin tüm seviyelerine açıktır.

Öğrencilere,

İçeriği iyice öğrenmeyi ve

Araştırmalarını büyütmeyi,

Kendini daha fazla yönlendirebilen kişi olmayı ve

Kendi öğrenmeleri üzerinde daha geniş kontrolü
üstlenmeyi sağlar

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

National Research Council-**NRC** tarafından hazırlanan rapora göre:

Bilgi teknolojisi okur-yazarlığı, bilgisayar okur-yazarlığı ve Bilgi okur-yazarlığı ilişkileri:

‘**Bilgi teknolojisi okur-yazarlığı**’, teknoloji kullanımında problem çözme ve kritik düşünme uygulaması ve teknoloji kavramı altında yatanları anlama üzerine odaklanıyorken,

‘**Bilgisayar okur-yazarlığı**’, belirli donanım ve yazılım uygulamalarını öğrenme alışkanlığı ile ilgilidir.

‘**Bilgi teknolojisi okur-yazarlığı**’, ‘bilgisayar okur-yazarlığı’ ile ilgisi olan yazılım ve donanımın öğrenilmesinden daha fazla entelektüel yetenekleri gerektirebilir. Ancak, odaklanma, hala Bilgi teknolojisi üzerindedir

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Yaşam boyu öğrencileri geliştirme, yüksek öğretim kurumlarının belli başlı misyonudur.

Yüksek öğretim kurumları, usavurma ve eleştirel düşünme ile ilgili entelektüel yeteneklere sahip bireyleri oluşturma ve 'nasıl öğrenileceğini' öğrenmeleri için bir çatı kurmada onlara yardım etme yanında, onların bilgili vatandaşlar ve toplum üyeleri rollerinde olduğu gibi kariyerleri boyunca da devam eden gelişmeleri için temel sağlarlar.

Bilgi okur-yazarlığı ise, yaşam boyu öğrenmenin en önemli ögesidir ve ona katkıda bulunur.

Öğrenmeyi formal sınıf ortamları ötesine yayar ve stajyerlik, ilk mesleki konumlar ve yaşamın tüm alanlarında çoğalan sorumluluklar vd. içinde hareket eden bireylerin, kendi yönlendirdiği araştırmalar ile uygulama yapabilmelerini sağlar.

Bilgiyi değerlendirme, yönetme ve kullanma ile öğrencilerin yeterliliğini artırır.

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Yüksek öğretim topluluğunu eğitmek ve öğrencilerin öğrenme biçimini değiştirmek üzerine odaklanan bilgi okur-yazarlığı,

Yüksek öğretimde öylesine önemli olmuştur ki bölgesel ve bilim dalı temelli **akreditasyon kurumları**, yüksek öğretim kurumlarının ve yüksek okul öğrencilerinin değerlendirilmesinde onların '**bilgi okur-yazarlığı**' **yetenek ve yeterlikleri üzerinde odaklanmaktadırlar**

Sağlık Kurumları Yönetimi ve Yaşam Boyu Bilgi Okur-yazarlığı

Yüksek öğretim düzeyinde bir eğitim-öğretim ile yetiştirilen
Sağlık Yönetimi Profesyonellerinin :

- Hem yüksek öğretimde bir öğrenci,
- Hem yaşam boyu öğrenici,
- Hem de yaşam boyu öğrencileri oluşturma, oluşturulmalarını destekleme ve onlara hizmet verme durumunda bulunacağı mesleki konumu düşünüldüğünde,

Sağlık Yönetimi profesyonelleri için bilgi okur-yazarlığı konusunun ne kadar önemli olduğu kolaylıkla anlaşılabilir.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

21. yüzyıl **Sağlık Yönetimi** Profesyonellerinin eğitim ve öğretiminde anahtar konumunda bulunan bilgi okur-yazarlığının önemini ve anlamını kabul ediyor ve bilgi okur-yazarlığını gerçekleştirmek istiyorsak,

Bilgi okur-yazarlığı yeteneklerine ve yeteneklerin oluşturduğu yeterliliğe odaklanmak gerekli olmaktadır.

Bu durumda, **Sağlık Yönetimi** Profesyonellerinin sahip olması gerekli temel bilgi okur-yazarlığı yeterliğinin saptanması, onlara bu yeterliliğin kazandırılması ve kazandıkları yeterliğin ölçülmesi, değerlendirilmesi gerekmektedir. Bütün bunlar için ise **standartlara** gereksinim bulunmaktadır.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

Standart 1:

Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ihtiyaç duyulan bilginin yapısını ve boyutunu belirler.

Performans göstergeleri:

1. Bilgi **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgi ihtiyacını tanımlar ve açık bir şekilde ifade eder.
2. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, potansiyel bilgi kaynaklarının formatlarını ve türlerin farklılığını tanır.
3. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ihtiyaç duyulan bilgiyi elde etmenin maliyetlerini ve yararlarını göz önünde tutar.
4. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, enformasyon ihtiyacının yapısını ve boyutunu yeniden değerlendirir.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

Standart 2:

Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ihtiyaç duyulan bilgiye etkili ve verimli olarak erişir.

Performans göstergeleri:

1. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ihtiyaç duyulan bilgiye erişmek için en uygun araştırma yöntemlerini veya bilgi erişim sistemlerini seçer.
2. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, etkili olarak tasarlanmış araştırma stratejilerini kurar ve uygular.
3. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, çevrimiçi (online) veya şahsen çeşitli metotları kullanarak enformasyona erişir.
4. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, gerekliyse arama stratejisini tasfiye eder.
5. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgiyi ve onun kaynaklarını alır, kaydeder ve yönetir.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

Standart 3:

Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgiyi ve onun kaynaklarını eleştirel olarak değerlendirir ve seçilen bilgiyi kendi bilgi temeline ve değer dizgesine/sistemine katar.

Performans göstergeleri:

1. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, toplanan bilgiden alınmış olan temel fikirleri özetler.
2. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgiyi ve onun kaynaklarının her ikisini değerlendirmede aşağıdaki kriteri açık bir şekilde ifade eder ve uygular:
 - a. Güvenirliği, geçerliliği, doğruluğu, yetkiyi, zamana uygunluğu ve görüş açısını veya önyargıyı değerlendirmek için çeşitli kaynaklardan bilgiyi inceler ve karşılaştırır.
3. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, yeni görüşler oluşturmada temel fikirleri sentez haline getirir.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

4. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, katılan değeri, tutarsızlıkları/çelişkileri veya bilginin başka benzersiz özelliklerini belirlemek için önceki bilgi ile yeni bilgiyi karşılaştırır.
5. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, yeni bilginin bireyin değer sistemine bir etki yapıp yapmayacağını belirler ve farklılıkları uzlaştırmak için tedbir alır.
6. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, başka bireyler, konu alanındaki uzmanlar ve/veya pratisyenler ile ciddi ve ayrıntılı konuşma veya yazışma aracılığıyla bilginin yorumunu ve kavrayışı onaylar.
7. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, gözden geçirilerek düzeltilmiş olması gerekli aşağıdaki kriterin düzeltilip düzeltilmediğini belirler.
 - a. Orijinal bilgi ihtiyacı tatmin edilmişse veya ilave bilgiye ihtiyaç olmuşsa, bunu belirler.
 - b. Araştırma stratejisini yeniden gözden geçirir ve zorunlu olarak ilave edilen fikirleri birleştirir.
 - c. Kullanılan bilgi erişim kaynaklarını yeniden gözden geçirir ve onlara, ihtiyaç duyulan diğerlerini katarak kaynakları genişletir.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

Standart 4:

Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgiyi, bireysel olarak veya bir grubun üyesi olarak belirli bir amacı başarmada etkili şekilde kullanır.

Performans Göstergeleri:

1. Bilgi **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, belirli bir ürünü veya performansı planlama ve yaratmada yeni ve önceki bilgiyi uygular.
2. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ürün veya performans için süreç geliştirmeyi gözden geçirip düzeltir.
3. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ürün veya performansı başkalarına etkili olarak bildirir.

Sağlık Kurumları Yönetimi'nde Bilgi Okur-yazarlığı Standartları

Standart 5:

Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgi kullanımı etrafındaki ekonomik, yasal ve sosyal meselelerin bir çoğunu anlar, bilgiye etik olarak ve yasal olarak erişir ve onu kullanır.

Performans göstergeleri:

1. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgi ve bilgi teknolojisi çevresindeki etik, yasal ve sosyoekonomik meselelerin çoğunu anlar.
2. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, bilgi kaynaklarının erişimi ve kullanımı ile ilgili yasaları, yönetmelikleri, kurumsal politikaları ve görgü kurallarını izler ve kavrar.
3. Bilgi okur-yazarı **Sağlık Yönetimi** profesyoneli, ürün veya performansı bildirirken bilgi kaynaklarının kullanımını da bildirir.

Sonuç

Sağlık Yönetimi profesyonellerinin bilgi okur-yazarı olmalarında, **Sağlık Yönetimi** bilim alanı ve onun eğitimi-öğretimi de önemli bir rol üstlenmektedir.

Bu alanın layığıyla görevlerini yerine getirebilmeleri, öncelikle yetiştirdikleri bireylerin (**Sağlık Yönetimi** profesyonellerinin) bilgi okur-yazarı olmalarını gerektirir.

Sonuç

Sağlık Yönetimi profesyonellerinin sahip olması gerekli temel bilgi okur-yazarlığı yeterliğinin saptanması, onlara bu yeterliliğin kazandırılması ve kazandıkları yeterliğin ölçülmesi, değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bunlar için ise standartlara gereksinim bulunmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada sunulan bilgi okur-yazarlığı standartları ve performans ölçütleri, **Sağlık Yönetimi** profesyonellerinin eğitim ve öğretiminde geçerli ve kullanılabilir temel standartlar ve performans ölçütleri olarak kabul edilebilir.

Bu standartların, içinde bulunan sistemin özelliklerine bağlı olarak geliştirilebileceği ve değiştirilebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Geleceęi yaratmada
bilgiden daha büyük bir
güç yok...

HuMouR.Tv

Try

- Applehans, Wayne -Alden Globe Greg Laugero, *Managing Knowledge, A Practical Web-Based Approach*, Boston: Addison-Westley, 1999.
- Barutçugil, İsmet, “Bilgi Yönetimi”, *Active*, (Nisan-Mayıs), 2000.
- Barutçugil, İsmet, *Bilgi Yönetimi*, İstanbul: Kariyer Yayıncılık, 2002.
- Çapar, Bengü, “Bilgi Yönetimi: Nasıl bir İnsan Gücü?” http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=257, 2003.
- Davis, Ros, *Knowledge for Knowledge Workers*, <http://australia.internet.com/r/article/jsp/sid/949870>, March 15, 2000.
- Dawenport, Thomas H.-Laurence Prusak, *Working Knowledge: How Organizations Manage What They Know*, Boston: Harvard Business School Press, 1988.
- Gotchal, http://www.sims.berkeley.edu/courses/is213/s99/project/p9/web_site/about_km.html, 1999.
- Gray, Danham, *KM Education*, http://www.voght.com/cgi_bin/pywiki?KmEducation, 3.8.2000.
- Gray, Peter, *Organizational Learning and Knowledge Management Syllabi*, http://qlink.queensu.ca/~8phg/KMS_Courses.htm, February 25, 2002.
- Kim, Seonghee, “The Roles of Knowledge Professionals for Knowledge Management”, *INSPEL* 34, 1 (2001).
- Machlup, Fritz, *Knowledge and Knowledge Production, Vol.1*, Princeton: Princeton University Press, 1980.
- Malhotra, Yogesh, *Knowledge Management For the New World of Business*, <http://www.brint.com/km/whatism.htm> , 2001.
- Malhotra, Yogesh, *Knowledge Management, Knowledge Organizations, Knowledge Workers....*, <http://www.brint.com/interview/maeil.html>, February 19, 1998.
- Öğüt, Adem, *Bilgi Çağında Yönetim*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2001.
- Prytherch, Raymond John, *Harrod's Librarians Glasory and Reference Book*, 9th ed., Hants : Gower, 2000.
- Reitz, John M., *Online Dictionary of Library and Information Science*, 2002, <http://www.wcsu.edu/library/odlis.html>
- Rubin , Richard E. *Foundations of Library and Information Science*, New York: Neal-Schuman Publishers, 2000.
- Ruth, Stephen, Jeffery Theobald, Virgil Frizzell, *A University Based Approach Diffusion of Knowledge Management Concepts and Practice*, <http://www.icasit.org/finalkmpaper.htm>, 1999.
- Tapscot, Don, *Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence*, New York: Mc Graw Hill, 1996.
- Tiwana, Amrit, *The Knowledge Management Toolkit...*, Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2000.
- Türkiye E-Avrupa Projesi İçin Çalışıyor*, [Türk.Internet.com], <http://turk.internet.com/haber/yazigoster.php3?yaziid=3354>, 28.12.2001.
- “Türkiye’den e-işbirliği örnekleri”, *hepbizz: yeni ekonomi çözüm platformunuz*, 3 Haziran 2002.
- Yalvaç, Mesut. “21.Yüzyılda enformasyon profesyonellerinin eğitim ve öğretiminde enformasyon okur-yazarlığı standartları”. *Türk Kütüphaneciliği*, 15, 2, 136-150, (2001).
- Yalvaç, Mesut. “Eğitimde doğru, güvenilir ve güncel bilgiye erişim için bir kapı: Enformasyon mesleği ve enformasyon örgütleri = A Gateway for access to accurate, reliable and actual information in the education: The information profession and the information organizations”. *New information technologies in education: International workshop proceedings: October 2002, İzmir = Eğitimde yeni bilgi teknolojileri: Uluslararası sempozyum: Ekim 2002, İzmir*. Yayına hazırlayan Emin Alıcı, 184-193, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2002.
- Yalvaç, Mesut. “Sağlık hizmetlerinde bilgi yönetimi = Knowledge management in health services” *Uluslararası Sağlık ve Hastane Yönetimi Kongresi 1-3 Haziran 2007 = International Health and Hospital Administration Congress: 1-3 June 2007*. Lefkoşa: Near East University, 2007, s.50.
- Yalvaç, Mesut. “Web’de enformasyon okuryazarlığı”. *Bilgi Dünyası*, 2, 1, 48-66 (2001).

SABIR ve DİKKATİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR

